

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

บทนี้เป็นการเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การทดลองหาความเที่ยงของแบบสอบถาม การส่งแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดจากการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ของครูประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ทำการสอนในชั้นที่ต่างกัน เกี่ยวกับปัญหาในการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต

กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยครูประถมศึกษาที่สอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. คัดเลือกโรงเรียนประถมศึกษา จำนวนร้อยละ 20 ของทุกอำเภอ โดยวิธีสุ่มแบบง่าย ได้โรงเรียนจำนวน 157 โรงเรียน
2. คัดเลือกครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ปีที่ 5 จากโรงเรียนตามข้อ 1 ชั้นละ 1 คน รวมเป็นโรงเรียนละ 5 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย ได้ตัวอย่างประชากรจำนวน 785 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนตัวอย่างประชากร จำนวนเป็นรายอำเภอ

เลขที่	อำเภอ	จำนวนโรงเรียน ทั้งหมด	จำนวนโรงเรียน ที่ได้รับคัดเลือก	ตัวอย่างประชากร
1	เมืองร้อยเอ็ด	107	21	105
2	เกษตรวิสัย	58	12	60
3	จตุรพักตรพิมาน	49	10	50
4	ปทุมรัตต์	43	8	40
5	สุวรรณภูมิ	75	15	75
6	พนมไพร	65	13	65
7	อาจสามารถ	60	12	60
8	เมืองสรวง	17	3	15
9	ธวัชบุรี	83	17	85
10	เสลภูมิ	77	16	80
11	โพนทอง	60	12	60
12	หนองพอก	32	6	30
13	โพธิ์ชัย	28	6	30
14	เมยวดี	11	2	10
15	โพนทราย	19	4	20
รวม		784	157	785

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่ง เป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 11 ข้อ และแบบสำรวจวิธีจัดกิจกรรม การเรียน

การสอบ 1. ขอ

แบบสำรวจวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน
ประเมินค่า เกี่ยวกับการเลือกจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิต กำหนดค่าคะแนนเป็น 4, 3, 2 และ 1 สำหรับคำตอบ ไข่มาก ไขปานกลาง
ไขน้อยและไม่ไขเลย ตามลำดับ ในการประเมินผลที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยไขเกณฑ์
ดังนี้

ไขมาก	3.50 - 4.00
ไขปานกลาง	2.50 - 3.49
ไขน้อย	1.50 - 2.49
ไม่ไขเลย	1.00 - 1.49

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหาในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิต ในระดับประถมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน
108 ข้อสำหรับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จำนวน 123 ข้อสำหรับครูชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 3 และ 4 และจำนวน 143 ข้อ สำหรับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยสอบ
ถามปัญหาใน 7 ด้าน คือ

1. ปัญหาจากฝ่ายบริหาร 10 ข้อ
2. ปัญหาแกนหลักสูตร 28, 43 และ 63 ข้อ สำหรับครูที่สอนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 1, 2 ปีที่ 3, 4 และ ปีที่ 5 ตามลำดับ
3. ปัญหาแกนเอกสารหลักสูตรและคู่มือครู 8 ข้อ
4. ปัญหาแกนกิจกรรมการเรียนการสอน 25 ข้อ
5. ปัญหาแกนแบบเรียนและสื่อการเรียน 17 ข้อ
6. ปัญหาแกนการวัดผลและประเมินผล 14 ข้อ
7. ปัญหาจากอุปถดถองและชุมชน 6 ข้อ

กำหนดค่าคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 สำหรับคำตอบ มีปัญหามากที่สุด
มีปัญหามาก มีปัญหาปานกลาง มีปัญหาน้อย และไม่มีปัญหา ตามลำดับ ในการประเมินผล
ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ย ไข เกณฑ์ดังนี้

มีปัญหามากที่สุด	4.50 - 5.00
มีปัญหามาก	3.50 - 4.49
มีปัญหาย่านกลาง	2.50 - 3.49
มีปัญหาน้อย	1.50 - 2.49
ไม่มีปัญหา	1.00 - 1.49

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของครูสอน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 เป็นข้อเสนอแนะที่เสนอไว้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบว่า เห็นควยหรือไม่เห็นควย เป็นแบบสำรวจรายการ จำนวน 6 ข้อ

ลักษณะที่ 2 เป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นโดย่างเสรี

การสร้าแบบสอบถาม

ลำดับในการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม มีดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำราต่าง ๆ เกี่ยวกับรายละเอียดของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จุดประสงค์ เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ปีที่ 5 รวมทั้งศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และการเรียนการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต

2. รวบรวมและจัดหมวดหมู่แบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ตามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบ และการใช้วิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ ในการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต โดยอาศัยแนวทางจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เอกสารหลักสูตร เช่น แผนการสอน คู่มือครู ตำรา เอกสารการวิจัยและประสบการณ์ของผู้วิจัย จัดแยกปัญหาเป็น 7 กาน คือ

1. ปัญหาจากฝ่ายบริหาร
2. ปัญหาจากหลักสูตร
3. ปัญหาจากเอกสารหลักสูตรและคู่มือครู
4. ปัญหาจากกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ปัญหาจากแบบเรียนและสื่อการเรียน
6. ปัญหาจากการวัดผลและประเมินผล
7. ปัญหาจากอุปกรณ์การสอนและชุมชน

แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ผู้วิจัยได้รวบรวมจากเอกสารรายงานวิจัยและความคิดเห็นของครูประถมศึกษาจำนวน 20 คน จัดได้เป็น 6 ข้อ ลำดับไว้ใหญ่ตอบ เลือดตอบ และในตอนที่ 3 นี้ กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะความคิดเห็นโดยเสรี

3. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 3 ตอนที่สร้างเสร็จแล้ว ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางหลักสูตรและการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข ในที่สุดได้แบบสอบถามที่พร้อมจะนำไปทดลองใช้ เพื่อนำมาปรับปรุง เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ต่อไป

การทดลองแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นละ 6 คน รวม 30 คน ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยครูถึงกล่าวไม่ได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมด นำผลจากการตอบแบบสอบถามในการทดลองครั้งนี้ไปคำนวณหาความเที่ยง (Reliability) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบของฮอยท์ (Hoyt's Analysis of Variance) (ประคอง ภรรณสูตร 2525: 54-58) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.80 สำหรับแบบสอบถามของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ ปีที่ 2 0.79 สำหรับแบบสอบถามของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ ปีที่ 4 และค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.77 สำหรับแบบสอบถามของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (รายละเอียดการคำนวณแสดงไว้ในภาคผนวก)

การส่งแบบสอบถามและการรวบรวมข้อมูล

การส่งแบบสอบถามและการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากร ไทกระทำ โดยผู้วิจัยเอง มีขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือจากคณบดีมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด
 2. นำแบบสอบถามไปยังอำเภอต่าง ๆ โดยมีหนังสือของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ขอความร่วมมือไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
 3. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ แจกแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่ผู้วิจัย กักเลือก ในผู้บริหารโรงเรียนที่ใ้รับคัดเลือกมอบหมายให้ครูสอนชั้นประถมศึกษา 1 ถึงชั้น ประถมปีที่ 5 ชั้นละ 1 คน เป็นผยตอบแบบสอบถาม
 4. ขอความร่วมมือให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอรวบรวมแบบสอบถามและ ส่งกลับให้ผู้วิจัย บางอำเภอที่มีปัญหา ผู้วิจัยติดตามรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง
- แบบสอบถามส่งไปทั้งหมด 785 ชุด ใ้รับคืน 681 ชุด เป็นแบบสอบถามที่ไม่ สมบูรณ์ 41 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 640 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.53

ตารางที่ 3 รายละเอียดของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและใ้รับคืน

เลขที่	อำเภอ	จำนวนโรงเรียน ที่คัดเลือก	แบบสอบถาม ที่ส่งไป	แบบสอบถามส่งคืน และสมบูรณ์	คิดเป็น ร้อยละ
1	เมืองร้อยเอ็ด	21	105	75	71.42
2	เกษตรวิสัย	12	60	40	66.66
3	จตุรพักตรพิมาน	10	50	40	80.00
4	พนมรัตน	8	40	30	75.00
5	สุวรรณภูมิ	15	75	60	80.00
6	พนมไพร	13	65	55	84.62
7	อาจสามารถ	12	60	55	91.67

ตารางที่ 3 (ต่อ) รายละเอียดจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและไต่กลับ

เลขที่	อำเภอ	จำนวนโรงเรียน ที่คัดเลือก	แบบสอบถาม ที่ส่งไป	แบบสอบถามส่งคืน และสมบูรณ์	คิดเป็น ร้อยละ
8	เมืองสรวง	3	15	15	100.00
9	ชวีชัย	17	85	65	76.48
10	เสลภูมิ	16	80	75	93.75
11	โพนทอง	12	60	50	83.33
12	หนองพอล	6	30	25	83.33
13	โพธิ์ชัย	6	30	30	100.00
14	เมยวดี	2	10	10	100.00
15	โพนทราย	4	20	15	75.00
	รวม	157	785	640	81.53

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ผู้ตอบ ตอบครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 640 ฉบับ ผู้วิจัยได้นำมาแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง

แบบสอบถาม เกี่ยวกับการ เลือกรูปกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ส่วนที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความจากค่าเฉลี่ยของคะแนนความถี่เห็นตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 3 ขอมูลเกี่ยวกับความถี่เห็นและขอเสนอแนะอื่น ๆ ใช้วิธีลำดับความถี่ของความถี่เห็น พร้อมทั้งเสนอเป็นคำรอยละ

สถิติที่ใช้

การคำนวณหาค่ารอยละ (%) ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ใช้สูตรดังนี้

$$1. \text{ รอยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น} \times 100}{\text{จำนวนตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

$$2. \text{ ค่ามัธยฐานเลขคณิต } (\bar{x}) = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ fx = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n = จำนวนตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม

$$3. \text{ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)} = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{n} - \left(\frac{\sum fx}{n}\right)^2}$$

เมื่อ x = คะแนนของแต่ละช่วง

f = ความถี่ในแต่ละช่วง

n = จำนวนตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย